

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 170—L., félévre 95—L.

Egyes szám ára 4—L.

Külföldre egész évre 270—L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (v. Brassai-ulca)

5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Olaszok és franciák.

Franciaország és Olaszország hatalmi vetélkedése mind jobban elmérgesedik. Azok a tárgyalások, amelyeknek feladata a békének, nemzetközi megértésnek munkálása volna, újabb és újabb ellentéteket és féltékenységet szülnek.

terén mondott. Olaszország védelmi politikáját ismertette és kijelentette, hogy Olaszország rövidesen 29 új hadihajót bocsát tengerre. Az olasz nép, mondotta, rendkívüli áldozatra is hajlandó, hogy a Földközi tengeren szabad mozgást bizto-

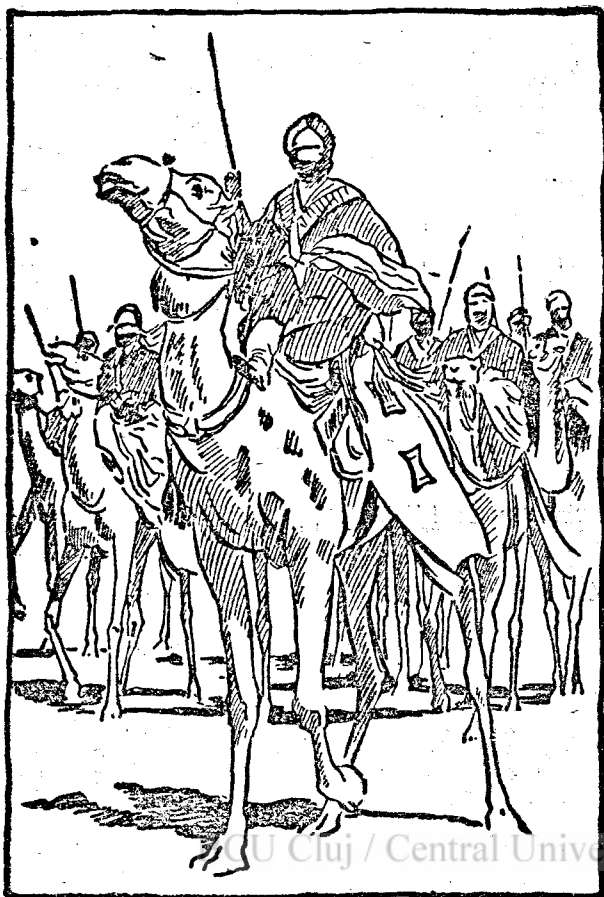
Franciák harca Algirban 100 évvel ezelőtt.

Olaszország nem hajlandó belenyugodni, hogy Franciaország nagyobb hajóhadat bocsát a Földközi tengeren, mint ő.

A leszerelési összejövetelek, amelyeket legutóbb tartottak, csak növelte a két ország közötti szakadékokat. Erre vall az a beszéd, amelyet Mussolini nemrégiben Flórenc városának fő-

sitson magának. Ha az ellenség háborút indítana Olaszország ellen, akkor az olasz nemzet fiai tudni fogják kötelességüket és rendületlenül helyt állának hazájuk védelmében.

Ezt az önérzetes beszédet nem hagyták szó nélkül a franciák. Lapjaikban napokon át a leghevesebb méltatlankodással tárgyalták Mussolini

Algiri arab katona.

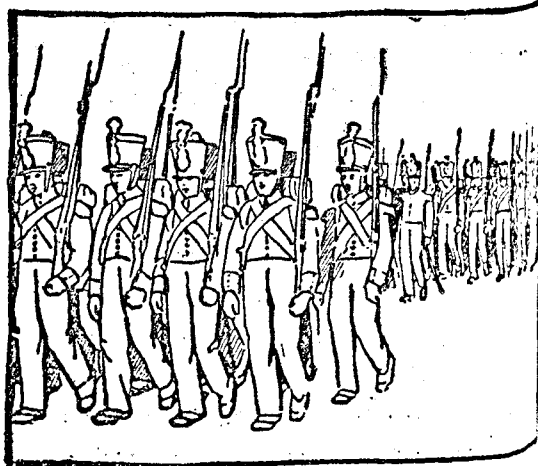
merész szavait. De hivatalos részről is feleltek Mussolini szónoklatára. Tardieu francia miniszterelnök a múlt héten nagyobb beszédet mondott kerületében, Dijonban. Ebben kifejezte, hogy Franciaország abban a szerencsés helyzetben van, hogy minden nyugtalanítást feleslegesnek ítélhet, de ha a külföld felől nehézségei támadnának a békének, Franciaország ura fog maradni sorsának. Ezt a kijelentését mindenütt a Mussolini beszédére adott válasznak tartják s hivatkoznak arra, hogy Franciaország az idén háromezermillió frankot fordított az olasz határszélen emelendő erődítésekre.

Az olasz kormány hivatalos ujságja különben mostanság körvonalazta, hogy miféle célokért küzd az olasz külpolitika. A nagyfontosságú kérdések között ott szerepel a békeszerződések megváltoztatása is. Ez a kérdés elsősorban a kisántant államait, Franciaország pártfogoltjait nyugtalanítja.

De a célkitűzések közt van az is, hogy Olaszország új földet, új gyarmatokat kíván a magyarázatára. Nem a Földközi tengeren való közlekedésért folyik tehát a torzalkodás, hiszen a tengeren minden országnak szabad útja van. A vita magva abban a kérdésben van, hogy kié legyen, melyik ország érdekeinek szolgálatába álljon a Földközi tenger déli partvidéke. Afrikában ez a termékeny, nagyszerű területe mind Olaszországnak, mind Franciaországnak nagyon bevételezébe esik. Nagyobb szüksége azonban Olaszországnak volna rája, mert az olasz nép rohamosan szaporodik és otthon nem tud megélni. Viszont a franciák száma évről-évre apad, otthon való munkájukat is nehezen tudják a megélés erején elvégezni.

Érthető tehát, ha az olaszok Afrika északi tartományaiból nagyobb részt akarják kapni, mint amennyit jelenleg bírnak. A java tartományok: Marokkó, Algír, Tunisz a franciák birtokában vannak, Olaszország kénytelen a sokkal silányabb Tripolisz tartománnyal vesződni.

A két ország békéjének tehát itt van a sebezhető oldala. Franciaország ugyanis hallani sem akar arról, hogy valamelyik tartományról lemondjon s ezzel az összezsúfolt olaszországnak nagyobb lélekzetet engedjen, mert Afrika északi tartományait szinte Franciaország testéhez tartozó földnek tekinti. Emlékezetes, hogy néhány évtizeddel ezelőtt milyen véráldozatokat hozott Marokkóban a rifkabilok leverésére, akik szabadságot akartak a francia fennhatóság alól.

Francia gyalogosok Algirban 100 évvel ezelőtt.

Most, mintegy feleletül és visszautasításul az olasz kívánságokra, fényes ünnepségeket rendeznek annak emlékére, hogy a francia hadak ezeltűt száz esztendővel foglalták el Algir tartományt. Az ünnepségekre felvonultatják Algir benszülött lakóseit, az arabokat is. Ezek már nem harcolnak a franciákkal, mint marokkói testvéreik, a riffkabilok.

De vajjon a mult emlékei elegendők lesznek-e arra, hogy a jelen előretörésének útját állják? Vajjon az olasz szaporodás nem töri-e át

a száz éven át épített francia gátakat? Ez a kérdés mind kinosabban marcangolja a francia államférfiak lelkét.

Mostanában sok szó esik arról, hogy az új háboru mikor fog rászakadni Európára. Némelyek 1935-re, mások 1938-ra jósolják az eddigieknél is szörnyűbb összecsapás eljövételét.

Annyi bizonyos, hogy a viszályok és ellentétek, amelyekből a háboru tüze ki szokott gyuladni, nem apadnak, hanem félelmesen szaporodnak!

Közérdekű kérdések.

1. Ki vallhatja magát magyarnak?

A Magyar Nép legutóbbi számában a népszámlálási új rendelkezést tárgyaló cikkhez akarok hozzászólni.

Amikor örömmel könyveljük el a nemzeti számadás lapján, hogy a németnyelvű szatmármegyeyi sváb testvéreink a még mások is bizonyára most már hozzánk tartozóknak vallhatják magukat, tegyük fel így a kérdést: vajjon minden magyar magyarnak vallja-e magát? Siralmas feleletet kell adnunk erre a kérdésre! Azt nevezetesen, hogy sok, nagyon sok magyar nem vallja, nem vallhatja magát magyarnak az új rendelkezés miatt. Van ugyanis egy nagy számú magyarság, itt a Mezőségen, aztán Hunyadmegyében, aztán Biharban, aztán sok megyében még, amelyik eredetét, származását, arcát, véré, nevét, családfáját, vallását tekintve magyar, de nem magyar az anyanyelve. Illetőleg az is magyar, csak nem él vele, nem használja. Házában, falujában mindig románul beszél. Népszámláláskor is ezt a tényt fogja bediktálni. A számuk növekszik. Ha mi csinálhatnánk egy névelemző népszámlálást Erdélyben, talán-talán egyszerre többé lennénk kisebbségből.

Diákéveimben sokszor hallottam ezt a jelzést: nyelvében él a nemzet. Oh boldog ifjúkor, amikor azt hittem még, hogy a mi nemzetünk nem él ennek eszménynek, hogy él ezzel az igazsággal, amíg hittem, hogy minden magyar ma-

gyarul beszél, érez, tesz és gondolkozik. Mióta jobban ismerem hazámat, sajnos, tudom azóta, amit talán a székelység, a tömegekben élő magyarság ma sem tud, mert nem tud elhinni, hogy ahol magyarok s románok együtt élnek, ott nyelvében nem él a magyar nemzet. Fokozatosan halt meg és hal meg ma is, mert megtagadta az anyanyelvét.

A román népet derék vezetői a kisebbségi sors idején csak egyre tanították meg: beszélj a nyelvedet; de erre jól megtanították. Ha tíz magyar és egy román került össze, feltétlenül románul beszéltek ott. És ha a székely fővárosban is volt a 62-ös gyalogezred, mégis „nu știu“-regiment volt a neve. Nem akadt ott egy román katonasem, aki megtagadta volna a nyelvét. Inkább vállalta a gunyt, az ütést, a kurtavasat, de ha tudott, akkor sem tudott magyarul. Talán ez a hősi magatartás, ez a hittel teljes élet ébresztett mindnyájunkban titkos tiszteletet a román néppel szemben.

A mi hibáink eltüntetésére pedig nem alkalmas semmilyen törvény, sem új népszámlálási rendelkezés, sem más, oda az kell, hogy megújuljunk a mi szívünkben, hogy egyetlen magyar testvéri érzéssel fogjunk össze nyelvünk szeretetében, grófok és napszámosok, végzett emberek és szántóvetők, művészek és iparosok: az egész magyar néptől

Tóparti,

2. Ki lehet román állampolgár?

Annak idején, amikor Erdélyt Romániához csatolták, a külföldi hatalmak kötelezték Romániát arra, hogy az eddig Magyarországhoz tartozó lakosokat, akik a csatolt területeken éltek, nyilvánítsák román állampolgárokká. A liberális kormány hozott is 1924-ben ezzel kapcsolatban egy törvényt. Ez az ugynevezett állampolgársági törvény előírta, hogy országszerte össze kell írni a lakosokat, hogy elkészíthessék az állampolgársági listát. A törvény értelmében, mindazokat, akik 1918 december 1-én csatolt területi illetőséggel bírtak, fel kell venni az állampolgársági listába. Sajnos azonban, hogy e fontos törvény végrehajtásáról nem gondoskodtak.

A közigazgatósági hatóságok nagyon sok helyen, ahelyett, hogy házról-házra járva állapították volna meg, kinek van joga román állampolgárrá lenni, irodában, egy-két emberrel állították össze e nagyfontosságú listát.

Egész természetes dolog, hogy ilyen munka után alig akadt falu, ahol ki ne maradt volna 10—20, sőt nem egy helyen ötven ember is. Sok olyan gazda maradt ki nem egyszer a honpolgársági listából, aki be tudta bizonyítani, hogy azelőtt hatszáz évvel is itt laktak ősei.

Legtöbbnyire azonban mégis csak azok maradtak ki, akik épen akkor katonáskodtak. Meg kell állapítanunk, hogy nem hiányoztak olyan esetek sem, amikor szándékosan hagytak ki embereket. Annál nagyobb volt azonban a meglepetés, amikor a választások alkalmával tömegesen maradtak ki a lakosok a névjegyzékekből, mikor az ellen felfolyamodással éltek, elutasították kérésüket, mivel tényleg nem voltak felvéve a kérdéses könyvbe. Más esetben viszont nem tudtak birtokot vásárolni, az állampolgársági bizonyítvány nélkül.

De azért az államnak mindent meg kellett adni. Adófizetésnél nem mondták, hogy — nem vagy román állampolgár,

A nemzeti-parasztpárt még mielőtt kormányra jutott volna, sokat hangoztatta, hogy ezen a visszas helyzeten segíteni fog. Tényleg ki is adtak egy rendeletet, amely arra volt hivatva,

hogy mindazokat, akiknek meg van a joguk, még sincsenek felvéve az állampolgársági listába, megkímélik az elég gyakori hatósági meghurcolásoktól. A rendelet, amelyet a belügyminiszter 14.284—1929. sz. alatt bocsájtott ki, elrendeli, hogy az ugynevezett hontalanoknak a prefekturák adjanak egy bizonyítványt, az ugynevezett „dovada specială“-t. Ahhoz, hogy ezt a kérdéses okmányt sikerüljön megszerezni a kérelmező okmányok szükségesek: 1. kérvény 11 lejes bélyeggel, 2. házassági és születési bizonyítvány, továbbá a gyermekek anyakönyvi kivonat, 3. a községi elöljáróságtól kapandó hovatartozási bizonyítvány.

És most el kell mondanom azt is, hogy mit tette mindezek megírását időszerűvé! Először is a kormány kidolgozott egy új állampolgársági törvénytervezetet. Az eddig kiszivárgott hírekkel azonban megállapítható, hogy az új törvény nem lesz minden követelményeknek megfelelő, mint ahogy azt eleinte hittük. Csak azokat fogják román állampolgárokká nyilvánítani, akik megszerezték a „Dovada Specială“-t. A második eset viszont az, hogy nemsokára megkezdődik az országos népszámlálás. A népszámlálásnak nemcsak az a célja, hogy megtudják a lakosok létszámát, hanem az is, kik az idegenek, kiknek nincsen meg a román állampolgárságuk. Mindazok viszont, akik nem lesznek felvéve az állampolgársági listába, ki lesznek téve a legkülönbözőbb hatósági zaklatásoknak. Viszont, hogy milyen finoman kezelik az idegen állampolgárokat, mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy egy temesvári festőművész öngyilkosságot követett el, csak hogy már végét vesse a hatósági belmetlenkedéseknek.

Nemcsak magán, hanem a közös magyar emberek is azt kívánja, hogy ne legyünk hontalanok! A teendő tehát az, hogy győződjünk meg, felvegyünk-e vége az állampolgársági listába. Ha nem vagyunk, tegyük meg a szükséges lépéseket az állampolgárság elnyerése végett.

Demeter Béla

**Beszélhetnek ellenséges ügynökök,
mit akarnak!**

**A „Minerva Biztosító“ csak megmarad egyedül
kisebbségi magyarnak.**

KÜLFÖLD

Milliárdokat költ Franciaország hadiszerekre. Lapunk első cikkében foglalkozunk avval az ellentéttel, amely a franciákat és olaszokat egymás ellen ingerli. Most újabb bizonyítéka került napfényre az olasz-francia féltékenységeknek. A francia képviselőház pénzügyi bizottságában többen követelték, hogy a kormány számoljon el a nemzeti védelemre fordított pénzekkel. Az elszámoláskor kiderült, hogy az utóbbi négy hónapban Franciaország sok hadianyagot vásárolt és az olasz határ mentén levő erődökre is elköltöttek egy milliárd frankot, tehát csaknem 7 ezer millió lejt. Így kétszáz Franciaország a békére!

A horvát „hazaárulási“ per. A bizonyítási eljárást befejezték azon horvátok ügyében, akik megsemmisítést indítottak a szerb uralom ellen s így rákerült a sor a perbeszédre. A szerb ügyész beszéde természetesen a lehető legerősebb támadás volt a horvátok ellen s indítványa is ennek megfelelő. Olyan vádat emelt, amelynek halál a büntetés, vagy legalább is életfogytig tartó börtön. A védők — a legkiválóbb horvát jogászok — egymásután keltek a vádlottak védelmére, felmentésüket kérve. Felszólalt maga a fővádlott Horvák is, igen nagyhatásu beszédében. A beszédnek lényege az, hogy a vádlottak elítélése nem lehet megoldaná a helyzetet, hanem még mélyebbre árkolná a szerb-szerb ellentétet, mert az a horvát nemzet azokat a politikai elveket vallja, amelyek megsemmisítésért a vádlottakat börtönbe vetették. Egybehangszerűen megállapították a védők is, hogy a régi osztrák-magyar monarchiában a horvátok

nem voltak elnyomva, sőt Magyarországon különállásuk volt, de még ezt a függést is terhesnek ítélték. Hogy lehessen hát követelni, hogy nemzeti létükről lemondva, teljesen beolvadjanak a szerbekbe?

A védők beszéde igen nagy hatást tett. Nemcsak a közönségre, hanem szemmel láthatólag a bíróságra is. Az ítéleten most tanácskoznak s az eredményt érdeklődve várja nemcsak a horvát nemzet, hanem az egész világ, mert nem lehetetlen, hogy az ítélet új irányt fog szabni Szerbia történetének.

Egységes pártszövetség a Felvidéken. A horvátok után, úgy látszik, a tótok is kiábrándultak a felszabadító testvérekből. A pünkösdi ünnepek alatt Hlinka, a tót néppárt vezére nagy politikai nyilatkozatot tett a Prágai Magyar Hírlapnak. Ebben a nyilatkozatban megdöbbenő adatokkal bizonyította be, hogy a cseh gazdasági politika tudatosan teszi tönkre a Felvidék gazdasági életét, egymásután bukásba kergetve a magyar időbe virágzó gyárakat. Emiatt különösen a tót nép tömegestől marad munka nélkül. Hogy ezt az elszegényítő rendszert meg lehessen buktatni, arra Hlinka csak egy utat lát: a Felvidék minden pártjának egy szövetségbe szervezését s erre meg is indította már a munkát. Amint látható, nagy a kiábrándulás a nagy háború után 12 évre északon is, délen is.

Károlyi Mihály próbálkozik. Hogy Bethlen magyar miniszterelnök a héten az angol kormány meghívására Londonba megy, Károlyi Mihály már elutazott oda előre. Természetesen azért, hogy izgasson Bethlen ellen. Szerencsére Károlyit igen jól ismerik már világszerte ahhoz, hogy ne ügyjenek a szavának.

Belpolitikai hírek

Megalakult az új kormány. Károly király megérkezése óta az ország közvéleményét és a politikai pártokat állandó izgalomban tartotta, hogy kit fog az új uralkodó kormányalakítással megbízni? Hosszas tárgyalások előzték meg a mostani kormány kinevezését. Az összes pártok részvételével alakítandó, nemzeti kormányt nem sikerült létrehozni, mert Maniu ragaszkodott ahhoz, hogy a miniszterek listájának összeállításánál a király neki teljes szabadságot biztosítson. Maniu hosszas tárgyalások után meg is kapta erre a királytól a felhatalmazást, azzal a kikötéssel, hogy abban a Károly király iránti hűségéről közzismert politikus: Manoiilescu is helyet kapjon.

A kormány ilyenformán megint a Maniu vezetése mellett alakult meg és abban nemzeti párti politikusok foglalnak helyet.

Megsemmisítették a Károly király válóperében hozott ítéletet. Károly királyt trónöröklési jogáról való lemondása alkalmával feleségétől törvényesen elválasztották. A válóperben hozott ítéletet most megsemmisítették és Helena hercegnő megint Románia királynéja lett.

Új pénzeket vernek. A pénzügyminiszter táviratilag intézkedett a londoni és párizsi pénzverdéknél, ahol a román fém pénzeket verik, hogy a pénzekre Mihály képe helyett Károly király arcaképet verjék.

* HIREK *

Visszakapta a körösbányai református egyház kisajátított földjeit. A körösbányai református egyház földjéből az agrárreform kezdetén kényszerbérletbe adtak 70 holdat román földmiveseknek. Az egyház a bukaresti felső agrárbizottságnál kérelmezte, hogy jogtalanul kisajátított földjeit adják vissza. Az agrárbizottság még a tavaly az egyház javára döntött, de a román földmivesek erőszakkal tovább is művelték a földeket. Most aztán sikerült az egyháznak jogos tulajdonát ténylegesen is birtokba vennie, mert az erőszakoskodó földmiveseket hatóságilag kényszerítették a földek átadására.

Ötvenezer ember vett részt a csiksomlyói búcsún. Erdély híres búcsúja, a csiksomlyói búcsú, amelynek eredete a XVI. századba nyúlik vissza, az idén is példás rendben, a hit és önfegyelmelés jegyében folyt le. Közel 60 ezer székely kereste fel a ferencrendi atyák ősi szentélyét, hogy lelke fájdalmát, szíve keservét kiönthesse a csodatevő csiksomlyói Mária, a székelyek védőasszonya előtt.

A hatalmas zarándoktömegben képviselve volt Erdély minden vidéke, de ott voltak a Moldva és Bukarest székelyei is. Megható látványt nyújtott a szombat esti „kikerülés“, amikor a búcsúsok tizezrei száz és száz zászlóval ellepték a Kis-Somlyó-hegyet és rázendítettek az ősi dalra: Szép lilomszál, szüzek virága. Péter Lukács Mansvét, Erdély egyik legkiválóbb népszőnoka, lelkebe markoló beszédet tartott, nem kimélve az eltévelyedetteket sem.

— Mondjátok meg — szólott — az otthon küzdő testvéreitek-

nek, hogy őseik viseletéhez legyenek hűek, ápolják őseik ere nyeit, nyelvét és hitét és akkor a székelyek védőasszonya áldóan terjeszti anyai jobbát följük s vészben, viharban megvédi őket a végső romlástól és pusztulástól. — Pünkösdi vasárnapján Péter Trefán Leonard, az erdélyi katolikus hitélet egyik megteremtője zárta be a búcsút magas szárnyalású beszédével.

— A pünkösdi lélek — mondotta — kísérjen haza titeket otthonotokba és védje nyelvetek tisztaságát, hitetek épségét és hagyományaitok érintetlenségét.

Kisebbségi felekezeti elemi iskolai tanítók! Tanítói kongresszusunk f. é. július hó 8-án lesz Kolozsváron, a református teológia dísztermében. Mindannyi-otokat szeretettel hívunk és okvetlenül el is várunk. Ha a nagy távolság miatt mindnyájan nem is jöhetnétek el, legalább is tanítói körzetenként képvisel- tessétek magatokat! Főhatósá- gaink támogatását kikértük. A rendőrhatalósági engedély rend- ben van. Részletes tájékoztatás a hivatalos lapokban fog meg- jelenni.

Levélbeli megkeresések cim- zett és válaszbélyeggel ellátott boríték becsatolásával alulírot- tak bármelyikéhez intézhetők. Szilágyi Márton, r. kath. Strada Cogălniceanu (Farkas-u.) 2 sz., Kárpáti Emil, ev. luth. Calea Victoriei (Kossuth L.-u.) 2., Frei Lajos, neol. zsidó Calea Regele Ferdinand (Wesselényi-utea) 52. Lőrinczi Ferenc, ref. Calea Mo- tilor (Monostori-út) 78. Patak- falvy Zsigmond, unit. Calea Vic- toriei (Kossuth L.-u.) 12, Bux- baum Benjamin, ort. zs. Strada Berthelot (Eötvös-u.) 8. sz.

Adomány. A esikszenttamási tűzkárosultak részére az anaczi ref. egyház 176 lejt küldött be s ezen összeget nyugtázzuk.

Károly királyt meg akarták gyilkolni Franciaországban. Most derült ki, hogy Károly ki- rályt franciaországi tartózkodá- sa idején meg akarták ölni. Ezért sokáig nem volt senki sem szabad a kastély területére lépnie.

Borzalmas hajószerencsétlenség történt az amerikai part- déken. Az északamerikai part- vidéken két hajó összeütközött. Egyik hajó olajat szállított. Az összeütközés következtében az olaj meggyult és égve a tenger- be ömlött. Az összeütközött ha- jók személyzetéből harminc- heten haltak meg.

Bevonják az öt és húsz lejes pénzeket a forgalomból. A Re- mán Nemzeti Bank hirdetményt bocsájtott ki az 5 és 20 lejes pa- pirpénzek beváltására vonatko- zólag. A hirdetmény szerint az 5 és 20 lejes papirpénzek sze- ptemberig maradnak forga- lombban. Addig tehát mindenki cserélje be papirpénzét fém- pénzre, mert a papir pénz el- vesztik forgalmi értéküket.

Nagy éhínség van Kínában. Kína Kansu tartományában olyan nagy az éhínség, hogy a lakosság emberhús evésre vete- medett. A borzalmas éhínség- következtében a lakosság a hal- lott emberek holttesteit is falja. A kormány teljesen tel- tetlen, mert nem állanak elhatá- szerek rendelkezésére, hogy a nyomoron enyhítsen.

Önműködő vasuti sorompó talált fel két magyar gépés- Szabó István és Hegedűs István debreceni géplakatosok önmű- ködő vasuti sorompót találtak fel. A sorompó a vonat köze- tekör önműködőleg lezárul elhaladása után kinyílik. Az találmányt a magyar állam- sutak rövidesen alkalmazni fák.

Történelmi nagyjaink. Előbbi munkánkban figyelmébe ajánlottuk olvasóinknak Csűrös Emilia sajtó alatt levő könyvét, mely történelmünk és irodalomtörténetünk egyes kimagasló alakjairól tartalmaz pontos életrajzi adatok alapján szerkesztett életrajzokat, élénk elbeszéléseket. Ismételtén felhívjuk olvasóink figyelmét erre a könyvre, mely f. hó 20-án kerül a könyvpiacra a Minerva R. T. kiadásában. Címe: „Fű kizöldül ó sirhan- ton...”, ára fűzve 20, kötve 35 Lej. A könyv ilyen olcsó kiállítással úgy a szerzőnek, mint a Minerva R. T.-nak az a célja, hogy a legkisebb iskoláink is minden nehézség nélkül sorozathasárak a vizsgai jutalomkönyvek közé.

Rablótámadás Barót mellett. Móra Mózes baconi legény Bukarestből jött haza Kisbaconba. Barótról gyalog indult el az éjszakai órákban Olasztelekre, hogy menyasszonyának átadja a magával hozott menyasszonyi ruhát. Olasztelek közelében három alak ugrott elébe, fejbe lökték, amitől eszméletét elvesztette. Ekkor kezeit hátra lökték, száját betömték és kirablották. Végül rálöttek és ott hagyták. A csendőrség teljes erővel nyomoz a rablók után. **Fagy pusztított Csikmegyében.** A sok esőzés után Csikmegyében az időjárás hirtelen lefordult. A Hargita csúcsain hó esett s június hetedikén éjszaka erős fagy jelentkezett. Az éjjeli fagy a gazdáknak nagy károkat okozott. A kukorica, búza, rozs és egyéb gazdasági terményeket a hóharmat néhol teljesen elpusztította. A gyümölcstermés mindenütt tönkrement. Jellemző a fagy erejére, hogy a gyümölcsfák fiatalabb ágait is lefagyasztotta.

Nagy szerencsétlenség történt egy amerikai szénbányában. Leadville, északamerikai város szénbányájában a bánya egyik tárnája beomlott és maga alá temette az összes munkásokat. A mentést azonnal megkezdették. Husz munkást sikerült súlyos sebesülésekkel élve kimenteni, a többiek azonban odaveszttek. Eddig 10 halottat ástak ki a tárnából. A szerencsétlen bányászok között magyarok is számosan vannak.

HA FAJ A FEJE ÉS SZÉDÜL, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, oldalszurást, mellszurást és szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „FERENC JÓZSEF” keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a FERENC JÓZSEF viz remek természetalkotta hashajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Vérszegény, sápadt, étvágytalan, legyengült és állandóan fejfájásban szenvedők ne használjanak mást, mint a dr. Földes-féle Ferrol Vastáplikórt, mely elősegíti a vörös sejtek képződését, kitűnő étvágyat idéz elő és ennélfogva a legjobb hizlaló szer. A beteget és gyengélkedőt erőssé és életvidámmá teszi, a munkakedvet fokozza, vérszegény nőknél a havibajt szabályozza és a görcsös fájdalmakat szünteti, vérszegény, sápadt, sovány gyermekeket hizlalja, vérszegény, gyenge férfiaknak egészségét visszaadja. Egy kurára 6 üveg szükséges. Postán, utánvétellel megrendelhető Dr. Földes gyógyszerháza, vegyeszeti laboratóriumából Arad, Str. Eminescu 21. Egy üveg ára 110 lej, hat üveg rendelésnél postadíj nem lesz számítva. A legnagyobb orvosi szaktekintélyek javasolják. Minden gyógyszerárakban kapható.

Művelődési mozgalmak

KULTURESTÉLY DOMOKOSON ÉS MAGYARLÁPOSON. A domokosi református Nőszövetség alapjai javára kulturestélyt rendezett Domokoson és Magyarlápón Gyulai Károly ügyes konferálásával. Várady József ref. lelkész vezetésével a domokosi férfi és vegyes dalárda szép, harmónikus éneke, fényes bizonyossága a néplélek művészi hajtalmának. Az estély sikerét nagyban emelte Hoffmann Ferenc hegedű és Kovács Ibolya zongorajátéka. Ehhez hozzájárultak még Várady Lénárd Margit szép énekszólói, valamint a lelkész művészi szavalata. A hangulatos estélyt a domokosi műkedvelők által előadott egyfelvonásos színdarab (Forog vagy nem forog) zárta be. A mindvégig kellemes estélyt fáradhatatlan buzgósággal az új lelkész és felesége rendezte.

JÓTEKONYCÉLU ÜNNEPÉLY MÁKÓFALVÁN. Mákófalván Székely Miklós éveken át tartó szakadatlan buzditásainak hatása alatt a gazdakör elhatározta, hogy népház építésére mozgalmat indít. A lelkes és serény mozgalomnak — a Nőszövetség támogatása mellett — csakhamar meg is volt a sikere, mert a község belátta, hogy kulturája további fejlesztése érdekében feltétlenül szüksége van népházra. Hamarosan jegyezve volt a szükséges anyag pénzben és természetben. A népház alapkövetétele nemrégiben történt meg.

Az ünnepélyen jelen volt a község apraja, nagyja. Lelkész áldástkérő imádsága, s az énekek elhangzása után megható volt látni, mint vonultak a lelkesedők 5 éves gyermektől a 70 éves agastyánig kalapáccsal érinteni az alapkövet. A népház gyönyörű tervrajzát Kós Károly művész-mérnök teljesen díjtalanul, csupán magyar lelkesedésből készítette. Neki ez uton is hálás köszönetet mond Mákófalva községe.

Jutalomkönyv akciónk.

Jutalomkönyv akciónkra a következő adományok folytak be:

Alsósimánd. Takácsy Miklós földbirtokos lei 1250. Gyűjtötte: *Ehleiter* Irén tanítónő.

Aninósa. A róm. kath. egyház hívei lei 2000. Gyűjtötte: *Timár* Sándor plébános.

Balavásár. Bencze József ref. lelkész lei 500. dr. Vischán László lei 200, György Ferenc lei 100. Összesen: Lei-800. Gyűjtötte: *Bencze* József ref. lelkész.

Bethlen. Gróf *Bethlen* Pálné adománya lei 834.

Bodola. Gróf *Mikes* Zsigmondné lei 500, róm. kath. egyház lei 500. Összesen: 1000. Gyűjtötte: *Loch* Erzsébet tanítónő.

Czege. Perselypénz lei 372. Gyűjtötte: *Csekme* Adám ref. lelkész.

Csikszereda. Dr. *Balogh* Lajosné lei 100, *Telea* Simonné 50, *Zeidner* Alfréd 100, *Warenver* kehrsbank lei 500, *Takács* Károly lei 50. Összesen: Lei 800. Gyűjtötte: *Takács* Károly ref. lelkész.

Déva. *Range* Frantz lei 10, *Donáth* Sámuelné lei 6, *Vass* Dénes lei 5, *Varga* József lei 5, *Nemes* Jafet lei 20, *Thorocz*kay Ferencné lei 50, *Huszár* Béla lei 40, *Huszár* Albert lei 40, N. N. lei 25, *Ács* Béla lei 40, *Hönig* lei 20, dr. *Hosszu* lei 20, *Vitán* Lászlóné lei 20, *Bronberger* A. lei 20, dr. *Meskó* Miklós lei 10, *Ajben* Károlyné lei 5, *Solymossy* Alfréd lei 30, dr. *Martonossy* György lei 100, dr. *Kolozsiné* lei 20, *Kandray* Gézané lei 45, *Klins* tein lei 10, *Orbán*né lei 20, *Adámovits*né lei 20, *Dolesig* J. lei 40, *Hummel* László lei 20, *Boga* Kálmánné lei 20, *Ujváry* Gézané lei 20, *Kra* pánszky Magda lei 10, S. A. lei 20, B. M. lei 20, *Bartha* Mózes lei 50, *Magyar* I. lei 20, *Szente* János lei 20, *Tamás* Sándorné lei 20, *Orbán* Albert lei 10, özv. *Szabó* Istvánné lei 20. Összesen: Lei 871. Gyűjtötte: *Ercse* Miklós ref. ig. tanító.

Erdőgyorok. *Bagosi* Sándor 40, *Bagosi* Lajos 40, *Csősz* Lajos 20, ifj. *Fónagy* Mihály 20, *Fónagy* Mihály 10, *Sánta* Gábor 20, *Fogyasztási Szövetke* zet 100 lei. Összesen: 230 lei. Gyűjtötte: *Csősz* Lajos ref. tanító.

Hosszumező. Perselypénz 2058 lei. Gyűjtötte: *Nagy* Endre ref. lelkész.

Ilyefalva. *Dénes* János ref. lelkész gyűjtése 800 lei.

Kolozsvár. Az Országos Magyar Párt kolozsvári tagozatának gyűjtése 4580 lei és 5 drb. jutalomkönyv.

Marosludas. *Keresztes* Sándor 20, *Deutsch* Béla 119, *Szabó* Balázs 100, *Simon* Béla 20, *Pálffy* István 48, *Porkoláb* János 20, *Nagy* Dénes 80, *Gőnczy* Sámuel 40, *Mántó* János 20, *Ferenczy* Mihály 100, *Kilyéni* Sándor 20, *Vásárhelyi* István 94, *Hajdu* Mihály 20, dr. *Jovian* 40, dr. *Szathmáry* Zoltán 33, *Vásárhelyi* Jenő 48, *Nemes* Gyula 60, *Moga* Ödönné 50, *Keresztes* Ödön 50 lei. Összesen: 982 lei. Gyűjtötte: *Laboncz* István ig. tanító.

Márfalva. *Fogyasztási Szövetkezet* 700 lei. Gyűjtötte: *Kovács* Dénes szöv. ügyvezető.

Nagyszében. *Bethániai Testvérek Köre* Papp Józsefné 102 lei. Összesen: 602 lei. Gyűjtötte: *Simó* József ref. ig. tanító.

Nagyvárad. Az Országos Magyar Párt bilaspályai tagozata 4830 lei.

Petrozsény. *Boér* József 40, *Trakker* Árpád 40, dr. *Fekete* Iván 50, *Körtvélyessy* Vilmos 20, *Arany* Gyula 40, *Biánki* Antalné 34, *Kövesdy* Gyuláné 70, *Török* Sándor 20, *Nándra* Antalné 100, *Kazán* Demiánné 20, *Kállay* Sándor 20, *Bo* dor Árpádné 20, *Czeller* Istvánné 20, *Krach*mer Istvánné 20, *Borsi* Jánosné 50, *Bösze* Józsefné 20, *Kövesdy* Gyuláné 70 lei. Összesen: 654 lei. Gyűjtötte: *Simon* Ferenc ref. ig. tanító.

Radnót. *Radnóti Takarékpénztár* 100, *Károly* Károlyné 20, *Vikárius* 20, *Gorove* 10, *Boros* Károlyné 20, *Rákosi* Béla 20, *Kelemen* Márton 10, N. N. 20, *Fodor* Károly 40, N. N. 10, *Bretian* Viktor 10, *Szabó* Gyula 100, *Magyaros* István 10, *Csik* kány János 20, *Biró* Ferenc 10, *Balogh* László 20, özv. *Papp* Istvánné 10, *Fogolyán* Mihály 20, *Michel* Károly 10, *Papp* Márton 20, N. N. 10, *Tolohán* 20, *Katona* János 10, *Frecsin* F. 10, N. N. 50, *Bonta* Chirion 10, *Steinfeld* 40, *Bitai* Sándor 10, özv. *Grim* Lajosné 10, *Patainé* 20, *Vitus* 10, *Hajduné* 20, *Vitus* Béla 20, *Lázár* 10, N. N. 20, *Kosztá* Gábor 10, özv. *Maksayné* 10, N. N. 20, N. N. 20, *Nuridsány* G. 10, dr. *Görögné* 20, *Máté* Erzsébet 10, *Boér* Gyula 10, *Incze* Sándor 10 lei. Összesen: 920 lei. Gyűjtötte: *Incze* József ref. ig. tanító.

Radnót. Róm. kath. egyház 100, *Agrár* 50, dr. *Pálosy* János 50, dr. *Vikárius* Ferenc 50, *Papp* Márton 50, *Kazatsay* Miklós 50, *Tolohán* Márton 50, dr. *Szabó* Jenő 50, *Botár* Árpád 50. Róm. kath. Státus uradalma 100, *Radnóti Takarékpénztár* 100, *Berkovits* László 40 lei. Összesen: 940 lei. Gyűjtötte: *Kovács* Tamás róm. kath. tanító.

Székeljudvarhely. Református tanítóképző intézet gyűjtése 2228 lei.

Temesvár. Az Országos Magyar Párt temesvári tagozata 1500 lei.

Várasfenes. *Juhász* András 100, *Szabó* Kálmán 100, *Miklós* József 100, *Fenesi* Róza 100, *Mikló* Zsuzsánna 10, M. Boros János 5, *Egri* Erzsébet 5 lei. Összesen 330 lei. Gyűjtötte: *Miklós* Károly ref. tanító.

Várasfenes. *Kelemen* Sándorné 100, *Nagy* Jánosné 40, *Paul* István 10, *Mukenhaupt* Károly 20, *Vura* István 20, *Boros* Ferenc, *Fenesi* Teréz, *Benedek* Péter és *Fenesi* Ferenc II. oszt. tanuló 5-5, *Miklós* Ferenc II. oszt. tanuló 10, *Gerezo* 10, *Szabó* Károly 60, *Papp* Mihály 50, *Gedeon* Gáspár 10 lei. Összesen: 380 lei. Gyűjtötte: *Kelemen* Sándorné ref. tanítónő. Az eddigi gyűjtések összesen: 29.661 lei.

„Magyar Kép”-et terjesztieni magyar kötelesség.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Hogyan permetezzük a szőlőt?

Az esős időjárás miatt fokozottabb mértékben kell védekezni a szőlőragya betegség ellen. Erről a kérdésről már írtunk, de nagy fontosságára való tekintettel közöljük Dezső Miklós nyug. szőlészeti és borászati felügyelő értékes tanácsait. Ezeknek a későbbi permetezéseknél jó hasznát vehetik szőlősgazdáink.

Három fontos kérdés tolul előtérbe a szőlők permetezésénél.

1. Mikor permetezzünk?
2. Hogyan permetezzünk?
3. Milyen anyagot használjunk a permetezésre?

Az első permetezés már megtörtént. Az a kérdés, hogy mikor késett el a gazda a permetezéssel? Ha virágzás előtt, vagy virágzás után permetezett-e? Mit ér a virágzás előtti permetezés? — kérdezik sokan. Felelet: az olyan években, amikor a szőlő fakadása későn indul és közeledik az esős idők járnak sokat ér s már június elején, azaz június eleje előtt kell permetezni és pedig háromszáz vagy egyszázalékos bordóilével. Hangsúlyozom, a levelek alá, tehát alulról felfelé kell permetezni, hogy a nagy levelek alatt rejtőző fürtnyelek és az egyes szőlőszemek kocsái (szárai) is kapjanak a permetezésből.

A második permetezés a szőlő elvirágzása után történik. Előfordul, hogy első permetezés után már 3—4 napra, néha egy hét múlva kezd virágzni a szőlőnk. Miután kevés gazda olyan óvatos, hogy az egyes fajták külön-külön idejében legyenek ültetve, várjuk meg amíg minden fajta elvirágzott és akkor permetezzünk. Várnunk nem szabad, mert a peronoszpóra éppen erre az időre esik. Nagyon figyelmeztető dr. Istvánffy Gyulának, a szőlészeti igazgatójának figyelmeztetése, hogy májusban permetezésre az 1 százalékos bordóilé éppen hatásos a maga idejében alkalmazva, mint a 3 százalékos. A kis, ujonnan született fürtöket a második permetezéskor meg kell fűrésztetni, azaz a fürtök fölé a levelek alá és a fürtökre kell irányítani a permet-sugarakat.

A harmadik permetezés, ha az időjárás száraz, a második után 20 napot várhat, mert 20 napig van védő hatása a bordóilének.

Ha az időjárás esős nem szabad megelégedni három permetezéssel. Annyira kell permetezni, hogy a szőlő levélzete és fürtjei állandóan rézgáliccál legyenek elborítva.

Sajnos a hősködés rossz vincellér szokás és sok szőlőt tett már tönkre! Ezért nagy gondot kell fordítani a permetezés helyes végrehajtására. A rosszul alkalmazott permetezésből haszon nincs.

Itt írom le egy 18 év előtti esetemet. Hivatalból a hunyadmegyei Marosberettyén néztem meg egy 5—6 holdas kitünő karban tartott szőlőt. A vincellér hősködése miatt egy hét múlva a gyönyörű zöld szőlőben egy szem szőlő nem sok, annyi sem maradt meg. Felülről lefelé, tehát csak a levelek felső lapját permetezte meg. A levelek megmaradtak, de a termés elpusztult. Ellenben ugyanakkor láttam Mácsán egy szőlőt. Ennél a szőlőhajtás végeit a peronoszpóra igaz leperzseltte, a fiatal hajtások egészen rozsdavörösek voltak, de a fürt melletti lombozat és a fürtök éppen maradtak, mert a permetezés helyesen, tehát alulról felfelé volt végrehajtva.

Dezső Miklós.

Hozzászólás a magyar földmivessziskola ügyéhez.

A Romániába szakadt magyarság legsúlyosabban s legfájóbban az iskolaügyek terén szenvedett sérelmeit érzi. Az állam ahelyett, hogy a kisebbségi népeknek is megadja az őket jogosan megillető támogatást az iskolák fenntartására s a tanulási lehetőség előmozdítására, inkább tudatosan megnehezíti a kisebbségek, különösen a magyarság helyzetét. Még azt is megakadályozni igyekszik, hogy saját erőnkől a nemzeti nyelvű oktatási ügyet szolgálhassuk s előmozdithassuk. Tisztán kell azonban minden magyarnak látnia s éreznie, hogy éppen az iskoláztatás, az oktatás s kulturánk fenntartásának ügyén fordul meg kisebbségi népünk sorsa.

Ez a belátás vezeti a Magyar Pártot is abban, hogy az iskolakérdést tette kisebbségi küzdelmeink gerincévé s ezért nem szabad ezen a téren nekünk sem csüggednünk s engednünk, hanem ezt a kérdést folytonosan felszinen kell tartanunk s annak előbbrevitelén minden erőnkkel közreműködnünk. •

Utóbbi időben mezőgazdasági szakoktatásunk kérdéséről esik sok szó, kapcsolatban azzal is, hogy a múlt évben a törvényhozás a mezőgazdasági szakoktatásról egy részletes törvényt hozott. A törvény rendelkezéseit annak idején Sándor József szenátor ismertette a Magyar Népből s a kérdéshez magamnak is volt alkalmam ugyancsak a Magyar Népből hozzászólnom. Most már csak a szászok s a bánáti svábok mezőgazdasági oktatási intézményeit akarom röviden ismertetni gazdatársaim s a Magyar Népi olvasói előtt, mert ők e tekintetben sokkal kedvezőbben állanak, mint mi, magyarok s ezért ez az ismertetés ráknézve csak tanulságos lehet.

A szászok gazdasági iskoláikat még a magyar világban létesítették nagy nemzeti közvagyonuk segítségével és ezeket sikerült nekik azóta is német oktatási nyelvvel, saját kezelésükben fenntartani, mert a román állam velük szemben nem lépett fel ellenségesen. A svábok azonban szakoktatási intézményeiket az impériumváltozás óta létesítették, a 6500 tagot számláló Sváb Gazdasági Egylet irányítása mellett.

Az erdélyi szászoknak van egy gazdasági tanintézetük Medgyesen és egy-egy földmivessziskolájuk Földváron és Besztercén. Az előbbi hároméves tanidejű, a felvételhez hat elemi végzettség és felvételi vizsga szükséges. A földmivessziskolák két évesek s négy elemi osztállyal láthatók. Az intézetek mellett internátusok vannak berendezve s mindegyik nagy tangazdasággal rendelkezik. A medgyesi tanintézetben szőlészetet is tanítanak s tanulóinak száma körülbelül 100 szokott lenni. Az intézet mellett különállón egy egyéves női háztartási iskola is működik 20 körül levő növendéklétszámmal.

A mezőgazdasági oktatást kiegészítik a Gazdasági Egylet által alkalmazott vándortanítók. Az egyesület, melynek körülbelül 13 tagja van s a szász Földhitelintézet nagy támogatását is élvezi, öt egyetemi végzettségű alkalmaz, mint vándortanárt. Ezenfelül tesitene Szebenben egy téli gazdasági iskola. A szász nép gazdasági oktatásához nagyban hozzájárulnak a papok és tanítók, akik mind gazdasági képzettséggel bírnak.

A bánáti sváboknak van egy kétéves földmivessziskolájuk Vojteken, amelyet részvénytársasági alapon létesítettek 130 holdas tangazdasággal s vannak két féléves téli gazdasági iskolák Ujaradon, Csátádon és Angyalkuton. Ezen iskolákat a temesvári Mezőgazdasági Kamara részben az aradi is évi pénzsegélyben részesíti. Ezen téli iskoláknak az alapításával, amely a művelt nyugati államokban mindinkább hódítanak a több éves iskolákkal szemben, a bánáti svábok megelőzték a szászokat is. Az első ilyen téli iskola alapítását még Perjéközség vette tervbe, ahol a közhírtokosság 2000 földet hasított ki a létesítendő iskola részére.

Ebből az ismertetésből is láthatjuk, milyen elhanyagolt a mi gazdasági szakoktatásunk dolga, — mikor ezidőszent nincs egyetlen magyar nyelvű gazdasági iskolánk s egyetlen vándortanárunk sem, — a szász és sváb gazdátársaink oktatásügyéhez képest. Csak azt vághatjuk, hogy a példa a mi gazdátársainkat is a gazdasági szakoktatás megoldására kényszerítse.

Dr. Boros Béla

Szerkesztő megjegyzése:

A nagyérdekű és tanulságos ismertetés után alkalomszerűnek tartjuk megjegyezni, hogy a magyarság vezető köreit éppen most élénken foglalkoztatja a gazdasági szakoktatásügyének rendezése. Az algyógyi földmivessziskola visszaadásáról lapunk előző számában hírt. Kevés kérdés van, amely méltóbb figyelműnkre méltó, mint a gazdasági szakoktatás megoldására.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület százéves ünnepe.

A budapesti „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” június 18-án ünnepelte alapításának 100 éves fordulóját. 1830. július 11-én alakult meg Széchenyi István gróf kezdeményezésére Budapesten az

„Állattenyésztő Társaság”.

Ebből fejlődött később az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”.

Az Egyesület 1890 óta adja ki a „Köztelek” című gazdasági lapot. Tehát ennek most van 40 éves évfordulója.

Az „Országos Magyar Gazdasági

Egyesület” Magyarországon a legjelentősebb gazdasági egyesület tartozik. Széchenyi István lelkében működik és az század folyamán nemcsak Magyarországon, hanem egész Európában fejlődésére, de az ország gazdasági életének kialakítására is nagy hatással volt.

MULATTATÓ

JÉGVERÉS UTÁN.

Düld szét karoddal, amit adtál
Vedd el tőlünk a kenyeret,
A tört kalászu asztagoknál
Mégis dicsérünk Tégedet.
Miénk a munka fáradalma,
De a Tiéd az aratás;
A föld ekénket nyögve hordja,
Téged köszönt az ért kalász.

Mindazt, amit a nagy világ hord,
Te önmagadtól alkotád.
A kék eget, az égi táborot,
A nappalt és az éjszakát;
Lengő füvet, hímest gyümölcsöt,
Záport és enyhe harmatot;
Mindent szíved jósága küldött,
Minden belőle áradott.

Ó, visszatér a kikelet majd
És kivirul a völgy, halom,
A lombtalan fa új rügget hajt,
Levelke nő az ágakon.
A visszaszállt fecskék dalával
Megtért szívünknek kedve mind...
Ki megfenyitett ostorával,
Meg is vigasztal az megint!

Bán Aladár.

Az istenáldotta buza.

A buzamezőkről hoztam ezt a mesét, amely-
re az ize, mint a bibliai manának. To-
adom úgy, ahogy vettem, azaz hogy sokkal
kevesebbet adom, mint amibe nekem került.
Mert kalászszedő Mária néni mesélte ezt ne-
kem. Akkor ülve találtam a tarlón, két keresztbe
tett zsákocska mellett.

— Mit visz, Mária néném? — kérdeztem a
tőpörödött öreg kis Noémit.

— Csak vinném, lelköm, ezt a kis felejtött
magot, mert a gazda mögengedte, hogy össze-
gyűjtem, de az én öreg vállamnak már ez is
terhelés.

— Hát a vállamra a Mária néni „nehéz”
magot és mig beértem vele a sárfalu putri-
ba mesélte el Mária néni az istenáldotta

buza történetét és mikor bevégezte, azt tette
hozzá:

— Adja az Isten lelke üdvösségire.

Hát én senkitől se kívánom, hogy vigye az
én keresztemet, hanem aki elolvassa a buza le-
gendáját, annak én is azt kívánom:

— Adja az Isten lelke üdvösségire...

Ugy volt az, hogy mikor az Uristen a világot
megteremtette, leküldte az angyalokat, nézzenek
körül ideleln, van-e még valami híja a világnak.

— Van ám, Uram-teremtőnk, — jelentették
az angyalok, — mert buzát elfelejtettél teremteni.

— Ejnye, ejnye — csóválta meg az Uristen
a fejét — hát akkor miből sütik odalent az embe-
rek a kalács-kenyeret?

— Bizony, csak zuzmóból törlik, fakéregből
örlik — panaszták az angyalok.

— No, ez nem jól van így — tünődött el az
Uristen, — de hát mit lehetne itt most már
tenni?

— Nosza hamar, rázzátok ki az abroszomat
az ablakon!

Egy-keltőre felkapták az angyalok az arany-
abroszt az Uristen diófa-asztaláról, vitték a csil-
lagablakhoz s ami morzsa volt rajta, azt mind
kirázták a földre: abból hajtott ki idelent a buza.

Az ám, csakhogy akkoriban még nem volt
istenáldotta buza a buza. Olyan volt az csak,
mint az árokparton növe vadbuza, amivel a gye-
rekek szoktak játszani. Alacsony a szára, tarac-
kos a gyökere, ritkás a kalásza, apró a szeme.

— Ejnye, de hitvány gaz lepte el a földet,
— mondogatták az emberek és ügyet se vetettek
a buzára, hanem azután is zuzmóból, meg faké-
regből örölték a kenyeret. Mert mindig olyanok
voltak az emberek, hogy a jó se kellett nekik, ha
rájuk nem parancsolták, ugyan néha még akkor
se kellett.

Mindössze két testvér akadt, aki azt mondta,
hogy nem szabad az Isten ajándékát megvetni,
hanem legalább is próbát kell vele csinálni. Az
egyik is fogott magának egy darab buzaföldet, a
másik is.

— Isten nevében vessünk, — mondta a fiata-
labb, akinek annyi volt a fia, leánya, ahány az
ujja.

— Isten nevében arassunk, — mondta az
öregebb testvér, aki olyan magánosan élt a világ-
ban, mint valami öreg fűzfa a pusztában.

Hát hiszen vetni könnyű volt, mert abban
a szél is segített. Vitte az apró magot, mint a
pelyvát s hol szemenként hullajtotta el, hol cso-
mósan ágyazta bele a földbe.

— Adtál uram segítséget, de nincs benne köszönet, — sóhajtották a testvérek, akik az első szántó-vetők voltak a világon.

Bezzeg nem fujt a szél az aratáskor. Sütött a nap, mint a fűtött kemence, hullott a verejték, mint az eső, szédelt a két testvér, mint a beteg. Külön kellett leszakajtani minden kalászát s utoljára se lett több az egész termés egy-egy zsák buzánál.

Szép holdvilágos este volt, mikor a fiatalabb testvér beköltötte zsákját a tarlón. De ki is nyitotta mindjárt, felét kiöntötte a szérűre és csak a másik felét hagyta a zsákban.

— Hát azzal mit akarsz? — kérdezte a felesége.

— Ezt átviszem a bátyám szérűjére, odaöntöm az övéhez. Nézd, nekünk van fiunk, lányunk, aki segítsen kenyeret keresni. Neki nincs se kicsi, se nagy, aki segítségére legyen.

— Isten segítsen meg jó szándékodban! — igazította az asszony a vállára a zsákot.

Az ember azzal nekivágott az éjszakának. Hát ahogy a földje széléhez ér és át akar bujni az eleven sövényen, összeütődik valakivel, akinek zsák van a vállán, mint neki, az is hátrahökken, mint ő.

— Te vagy az öcsém?

— Én ám, bátyám. Hát te hová igyekezel az éjszakának idején? — kérdezte a fiatalabb testvér, lecsusztatván válláról a zsákot nagy meglepetésében.

— Én bizony tehozzád indultam, — mondta az öreg ember is a zsákját. — Azt gondoltam, hogy jó lenne megfeleznem veled, amit az éjszaka adott. Magános ember vagyok én, kicsi az érem; ti meg sokan vagytok, sok éhes száj vár a megelégtetésre.

Abban a percben nagyot villant a fejük fölé az ég, hirtelen meleg szellő kerekedett, felkavarta a zsákokat s ami buza volt bennük, az a szerteszt szórta a világon.

— Legyen megáldva, amit a testvériség megosztott, — mosolyodott le az Isten az éjszaka.

S azóta olyan bokros növény, dúshalm, kövérszemű, istenáldotta növény a buza. De a gyűlölködés hatalmasodik el az emberek között, akkor alacsony a szára, tarlók gyökere, ritkás a kalásza, apró a szeme...

*

— Az Isten tudja, lelkem, mitől van — mondta meg a kabátom ujját bucsuzóban Mária — de mintha csupa vadbuza nőne mostanában a világon.

Móra Ferenc

Apróságok * Adomák

Gyógyhatás.

Orvos: No lám, ma már sokkal jobb színben van.

Beteg: Igen, mert gondosan betartottam az utasítást, ami az ön által rendelt orvosságra volt írva.

Orvos: És mi volt az?

Beteg: „Jól bedugaszolva tartandó“.

Jól sikerült műfog.

— Nagyon dühös vagyok, doktor úr. Ez a műfog, amit a tegnap tetszett betenni a számba, borzasztóan fáj...

— Na látja, mondtam magának, hogy olyan lesz, mint egy valódi fog...

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

Sz. A. Ha per alatt áll az ügy és nem tudják békés uton elintézni, úgy nem árt, ha ügyvédek fogadnak szintén, különben az egész ut értékevel arányban nem álló perköltségek fognak származni, tehát jobb lett volna békés uton elintézni. Ugy látjuk, hogy a felperes jogosan követeli a területét.

A. S. Felsődetrehem. A gyermek az embert nem szokta támaszkodni alkalmával kövel megdobni. Ha azonban a gorilla és az ember között kő párharcera kerül sor — (ismételjük ez teljesen kizárt dolog) — úgy egészen zonyosan a gorilla lenne a győztes, mert óriási izommal van és messzebb dobja, mint az ember. Fegyvertelenül az ember teljesen tehetetlen a gorilla szemében, mert egy kifejlett gorilla, ha veszedelemben van, egy csapat fegyveres embert is szembeszáll.

N. I. Kovácsna. Becses ajánlás alapján érdeklődtem az állatvilágosítást kaptam, hogy az összel beküldött minta azért felelt meg a kívánalmaknak, hogy a gyökér már öreg töveket tartalmazott; már korhadt, üres tartalmatlan volt. Tehát azért volt nem tartalmazó fagy érte, hanem azért már öreg volt. Ugy a többéves angyélika töve a gyökéréről volt szó. —

angyélitát értékesíthessük, fiatal és ép gyökereket felhasználni. Ha már egyszer megvett az angyélitát, akkor elvadásodik, belül kikorhad a gyökér és elveszti a zamatját. A gyökér már bajosan értékesíthető. Esetleg likörgyáros felhasználhatná. Az Ön által említett nevezett bokor, amely virágai apró sárga labdákra virágzattá csoportosulnak, nem bodza, hanem labdarózsa (*Viburnum*), lesz. Biztosat csak akkorig mondhatok róla, ha mintát megküld. **Dr. Péter Béla.**

G. G. Ha levéltetű van az almán, akkor ez a magyarázat annak, hogy a hangyák megsemmisítik a fácskát, mert a hangyák nagyon szeretik a leveleket által kiválasztott édes nedvet. Ha nem lesz levéltetű a fára, a hangyák sem fogják azt megsemmisíteni. Ha mégis kárt okoznak a hangyák, akkor a fára beryőnyvet kenhetünk ki. A fában, amelyen a hangyák nem tudnak átvergődni, könnyen odaragadnak. **P. B.**

M. F. A. sógornője csak honosított, utján maradhat itten állan-
ellenesetben mindig hosz-
kell kérnie. A honosi-
eljárás elég sokba kerül.

J. J. Traktorkelzési vizsgát kell önnök tenni, ellenben a vagy motorkerékpár vezetői külön soffitörvizsga szük-

szakszövegi üzenetek

hátralékos előfizetőink-
nek piros színű levelező-
küldtünk, mivel az ott fel-
hátralékaikat még nem
be, az e heti számon ki-
lapot nem küldtünk. Ter-
dolog azonban, hogyha
hátralékos későbbben be-
tervezését, kívánságára is-
gonditjuk címére lapun-
mélletlen közöljük tehát
chik nem teljesítették
lapunkkal szem-
mulasztásukat még
hatják s még van alkal-
szakszövegi üzenetek

Ha pl. a beszüntetés után küldi be valamelyik volt előfizetőnk a díjat, úgy az elmaradt számokat is elküldjük. Tudjuk nagyon jól mi is, hogy a megélhetés nehéz, de viszont mi is csak úgy tudjuk fentartani lapunkat, ha ebben előfizetőink segítségünkre vannak, tehát elvárjuk a hátralékosoktól, hogy újabb s erősebb felszólítás nélkül is beküldik járandóságukat.

S. J. Hadikfalva, M. B. Székelyzsombor, F. J. Gyergyószentmiklós, özv. M. P.-né Magyar-pécska, A. B. Kamarasziget, H. J. Gyergyószentmiklós, P. A. Firtosváralja.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzellen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetüket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

S. D., Székelybethlenfalva. Keltetőgép beszerezhető Márkus és Berlescu mérnököknél, Bukarest, Str. Lipseanu 108. Egy gép ára 6-8000 lej között váltakozik. Magyar nyelvű levelet írhat, mert az egyik mérnök magyar származású. Levelében hivatkozzék lapunkra.

R. J. Vice. Sorsjegye nem nyert.

A következő pénzeket nyugtázzuk: P. J. Erdőhegy 345, B. S. Resica 170, P. D. Füzük 120, N. M. Beresztelke 175, B. K. Göcs 200, M. T.-né Kamarasziget 170 (r. 1930 dec. 31), V. J. Ovári 170, M. K. Nagybánya 170, Sz. A. Ákos 163, B. J. Erkörtvélyes 345, S. A. Buza 325, K. S. A. Nyires 250, Ifj. B. D. Almásmalom 185, S. G. Torda 175, K. I. Korond 170, K. P. Homoródszentmárton 345, Id. B. J. L. Alsóboldogfalva 205, N. M. M. Kisirtos 330, Cs. J. Magyarnemegye 300, Sz. J. Hari 345 (r. 1930 dec. hó 31-ig), D. B. Nagyenyed 225, K. L. Világos 200, H. I. Biharpüspöki 345, K. L. Mezőtelegd 175, L. J. Türkös 345, A. B. Barcaufalu 170, G. E.-né Csikszentkirály 170, Ifj. B. J. Kilyénfalva 185, Spar und Darlehenskassen-Verein Andrásfalva 3910, D. F. Sárkány 175, T. B. Csomakőrös 175, Id. Cs. F. Nyujtód 200, V. K. Sepsiszentgyörgy 170 lej.

Apróhirdetések

Figyelem! Községek, magánosok, legelők, vízellátását, mélyfurásokat, sülyesztett betonkutak, itatóválluk, vízvezetékek, viziturbinák tervezését, építését vállalja és ingyen szaktanácsot ad Gábos Áron építészeti irodája Sighişoara-Segesvár, Strada Mihai-Viteaz No. 15.

Magyar Testvéreink! Ne vándoroljatok ki nagy családjaitokkal. Ha nem tudtok megélni jelenlegi törpebirtokotokból, ennek az árából háromszor-négyszer annyit is vásárolhattok ugyanolyan, vagy még jobb minőségű földekből és nem Délamerika pusztáin, hanem itthon Erdélyben, Kisküküllőmegyében. Vevőknek semmi utánjárásuk, külön kiadásuk (vételi illeték, ügyvédi, mérnöki, bekebelezési költség, bélyeg stb.) nincsen, mert mindenről mi gondoskodunk, mi fizetjük és vevőknek a bekebelezést kézbe adjuk. Leveleket a **Magyar Nép** szerkesztőségének kell címezni, 6 lej válaszbélyeget mellékelni, pontos címre a részletes információt azonnal küldjük.

Eladó alig használt 6 HP. Ganz-benzinmotor cséplő, szijhordóval 50.000 lejért. Az összeg fele azonnal fizetendő, míg a másik fele biztosíték mellett később. **Horváth József Cheser-Mezőke-szü, jud. Cluj.**

Eladó sürgősen két cséplőgar-nitura, 720 Hofher, 4 lábas heremorzsolóval, 700 Kovarik, golyóscsapágyas, benzinmotorokkal, teljes felszereléssel. **Farkas Ferenc Coroisánmárton - Kóródszentmárton, Kisküküllőmegye.**

Négy gimnázium s földmives iskolai végzettséggel bíró, 38 éves szerény igényű, szakképzett gazdasízt, magyar, román és német nyelvismerettel azonnali belépésre állást keres. Esetleg más foglalkozást is vállalnék. Székely János Somcuta-mare-Nagysomkut, Szatmármegye.

Magyar lányok vagy özvegyek ismeretségét keresem házasság céljából hozománnyal, mivel magam is 500.000 lej vagyonnal rendelkezem. Levelek „Kereskedő 28 éves” jelígre kiadoba küldendő.

Olvassa az ELLENZÉK-et,

mert a legmegbízhatóbb és legfrissebb anyagot
a legkiválóbb újságírók feldolgozásában hozza.

Hirdessen az ELLENZÉK-ben,

mert ezt a lapot minden komoly vevő és eladó
mindennap olvassa.

Vásároljon az ELLENZÉK

Könyv- és Zeneműosztályánál, mert a világon
bárhon megjelenő könyvet, zeneművet és folyó-
iratot azonnal és a legolcsóbban szállít.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj-Kolozsvár, Strada Universităţii (Egyetem-utca) 8. sz.

Könyv- és Zeneműkereskedés:

Cluj-Kolozsvár, Piaţa Unirii (Főter) 9. sz.

Eredeti golyóscsapágyas acélrámás

MÁV. CSÉPLŐGÉPEK

és herefejtőkészülékek,

Máv. gőz-, benzin és szivógázlokomobilok,
W. D. Hanomag, Case és Fordsontraktorok,
továbbá M. H. kéveköti és marokrakó aratógépek
és fűkaszálók

Vezérképviselők:

ECONOMIA**INDUSTRIA**

keres. és ipari részv.-társaság

keres. és ipari részv.-társaság

Oradea-Nagyvárad

Timisoara-Temesvár

Piaţa Mihai Viteazul 1. szám.

Strada I. C. Brătianu 3. szám.

E önyös fizetési feltételek! Kérjen árajánlatot!

FOKOZZA JÖVEDELMÉT!

Biztosítsa, állandósítsa készpénzbevételeit!

Válogassa ki az alábbi felsorolásból mindazokat a könyveket, amelyek
segítségére lehetnek ebben a munkájában, használja fel a tudomány
és tapasztalat eredményeit földje, állatai gondozásában. Ne szalassza el a
pénzszerezés sokszor játszva kínálkozó alkalmait, hanem állítson be újabb
pénzforrásokat körülményei okos felhasználásával:

Csérer Gyula: A virágos kert	Lei 68—
Csérer Gyula: A konyhakert	Lei 48—
Illés Lajos: Nyul és kecskefenyésztés	Lei 136—
Illés Lajos: A citrok, köles, repce, mák és napraforgó	Lei 54—
Kovácsy Béla: Juhtenyésztés és gyapjúisme	Lei 102—
Krenedits: Baromfitenyésztés	Lei 143—
Mika Ottokár: A szálas takarmánynövények	Lei 58—
Mikó Ottokár: Fontosabb ipari és keresk. növények	Lei 34—
Révész Gyula: A sertések nevelése	Lei 51—
Rombay Dezső: Szőlőművelés	Lei 123—
Ritter: A házi kert	Lei 30—
Páfer Béla: A gyümölcs- és hegyes- és ellenségei	Lei 30—
Bárák Steinfeld Béla: A házikertek berendezése	Lei 48—
Dr. Szász Ferenc: Tanácsadó gyümölcstermelők számára	Lei 30—
Valló Árpád: A méhtenyésztés vezérfonala	Lei 30—
Virág: A sertéstenyésztésről és hizlalásról	Lei 20—
Winkler János: A lud- és kacsa-tenyésztés	Lei 136—
Páfer: Gyógynövénytermesztés	Lei 15—

Mind ezek kaphatók a **Minerva** könyvkereskedésében, **Cluj-Kolozsvár**,
Str. Reg. Maria (Deák Ferenc-u.) 1. sz. Mivel utánvételnél a legcsekélyebb
összegnél is legalább 20 lejt kell költségre fizetni, ajánlatosabb a pénz
előre beküldeni.

**Aranyosgyéresi
Agyagipar Rt.**

Ajánlja elsőrangú föld-
égetett hornyolt és hód-

tetőcserepét,

normál és németméretű

fali és kúttégla-

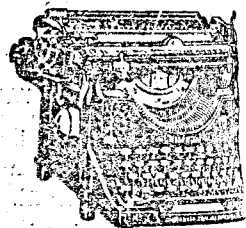
valamint elsőrendű kül-
méretben készült

alagcsöveit

Cég és iroda: Turda-Tor-
Telefon szám: 107.

Írógép

Smith Premier Nr. 60. Ren-
ton, Underwood és Corona-
gépek gyári árban kaphatók

Gyári raktár amerikai és né-
írógép és sokszorosító kelle-
ből. Speciális javítóműhely
összes rendszerű gépek rész-
Használt írógépekből nagyra

KÖRMENDY MIHÁLY

Cluj-Kolozsvár,

Str. Reg. Maria (v. Deák Fer-
Telefon 9-51. — Telefon 6-

Gyomorég

gyomorhurut és fekély em-
képtelenség ellen használja

„OMA”

különleges módon preparált
meszet, mely a legbiz-
gyógyszer a gyomorból

1 doboz ára 96.—

Kapható minden gyógy-
Nagy Jenő gyógyszer-
Tárgul-Mureş — Maros

Mezőgazdasági Bank Takarékpénztár Rt.

Kolozsvár, Piața Unirii (Főter) 9.

Fiókhintézetek:

Dej-Dés, Beclean-Bethlen,
Fibou-Zsibó, Zălau-Zilah.

Affiliált intézetek:

Nagynyed Kisegítő Tak.-pénztár
Alud-Nagynyed és ennek
Marosújvári fiókhintézete. —

Saját tőkék:

8.000.000 Lei.

Segít a banküzlet minden
számlával. Átutalásokat bel- és
külföldre legelőnyösebben
és legpontosabban eszközöl. —
Legelőnyösebb devizahely.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ.

Kolozsvár, P. Unirii (Főter) 7.

Előnyös kamat mellett
el és rendszerint fel-
adás nélkül fizet vissza. —
Csof kölcsönöket nyújt.

Dej-Dés, Dicioșanmartin-
Szentmárton, Alba-Julia-
Fehérvár, Târgu-Mureș-
vásárhely, Oradea-Nagy-
ad és Timișoara-Temesvár.

Saját tőkéi 143 millió lei.

Affiliált intézetei:

Marosvásárhelyi v. Tak.-pénztár
Torda-Torda, Alsófehérvárm.
Gazdasági Bank és Tak.-pénztár
Alud-Nagynyed, Udvarhely-
i Tak.-pénztár Odorheiu-
Udvarhely és Cristur-
Udvarhely kereszter, Szászrégen-
i Tak.-pénztár Rt. Reghin-
gen, Népbank Rt. Huedin-
gyud és Szamosújvári
bank Rt. Gherla-Sz.-újvár.

Minden bankügyletet
előnyösebben végez.
Állományai a vasút mellett.

"MAGYAR NÉP"-et terjeszt
magyar kötelesség!

Értesítés!

A tenger színe felett 1301 méter magasságban fekvő,
fenyőerdőkkel koszorúzott, kitűnő vastartalmu, gazdag
szénsavas és széndiokszid tartalmu ásványvizéről híres

„Hargita” ásványviz és klimatikus gyógyfürdőt

1930. évi június hó 1-én megnyitottuk.

A Bazedov-kór, vérszegénység, idegbetegség, sárgaság leg-
nagyserűbb gyógyhelye, 2 gazdag kénködörrel a rheumás
betegek részére. Hideg-meleg fürdők. Tiszta szobák és ellátás
mérsékelt árak mellett. Kérésre prospektust készséggel küld

Ernest Minu mérnök, fürdőbérlo

Ciceu-Csikcsicsó, Csikmegye.

**BIZTOS HATÁSÚ PERMELEZŐ ZER UZÁ
HARMAT ÉS GYÜMÖLCS-PENÉSZ ELLEN
FOKÚZZA A BORDÓI LE HATÁST
MINDEN 100 LITER BORDÓI-LERE
FEL KILOGR. SULFAROL**

CHINOIN

Kérjen ismertetőt a lerakatoktól:

Schieb és Társa Cluj-Kolozsvár, Piața M. Viteazul 40. — Hangya-Köz-
pont és Fiókjai. — Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T. Arad. — Verkaufs-
halle Bistrița-Beszterce. — Spitz Mór Careii-Mare-Nagykároly. — Gaz-
dasági Egyesület Dej-Dés. — Gazdák Szövetkezete Satu-Mare-Szatmár,
Gen. Olteanu 8. — Carl F. Jickeli Sibiu-Nagyszében. — Dávid-János
gyógytár Tg.-Mureș-Marosvásárhely. — Faiciu I. Timișoara-Temesvár,
I. Regele Ferdinand 8.

Főlerakat:

Frederic Spodheim & Co. București, Bd. Elisabeta 55 sz.

Rendelje meg a

Pásztortűz

Irodalmi folyóirat

Előfizetési díj:

Egész évre — 800 L. Félévre — 400 L.

Negyed évre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár,
Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5.

Kérjen mutatványszámot!

A szántóföld műtrágyája a**Szuperfoszfát**

mert hatóanyaga a foszforsav vízben könnyen oldódik és így szárazságra hajló talajunk alatt, a növénynek már fejlődése kezdetén is rögtön rendelkezésére áll.

A Szuperfoszfáttal

trágyázott gabona 8—10 nappal korábban érik be.

A Szuperfoszfáttal

trágyázott gabona szemképződése, minősége és csíráképessége jobb mint a trágyázatlan gabonáé.

16—18 %-os
vízben oldódó**Szuperfoszfát**

kapható:

**„MARASEȘTI” S.A.R. pentru Industrii Chimice, Központ București,
Calea Victoriei No. 29.****„PHÖNIX”, Fabrica de Acid Sulfuric și Produse Chimice S.A.
Baia-Mare Nagybánya.**Propaganda- és eladási iroda: Cluj-Kolozsvár, Str. Avram Iancu (v. Petőfi-u.)
és az összes kerületi képviselőknél.**„Legjobbuk mégis csak a Szentháromság kaszák és kaszakövek**

A „Magyar Nép” olvasói közül sokan írtak ilyen értelmű levelet az avasujvárosi kaszatelep igazgatóságának:

Aki kaszál annak legyen!
Akinek nincs az meg vegyen,
Ki tanácsunk megfogadja,
Kaszálással nem lesz gondja!

Miért rendeljen minden gazda Szentháromság kaszát?

Mert a legnemesebb acélból készül, a munka vele könnyű, ha pedig Szentháromság kaszakövel megfennjük, a kaszálás sokkal könnyebb.

**Minden községben álljanak össze az emberek és rendeljenek
Szentháromság kaszát és Szentháromság kaszakövet!**

Ha legalább 10 darabot rendelnek egy darabot ingyen jutalmul küldünk. A kaszakövnél is 10 darab rendelésnél egy darabot ingyen küldünk. Aki pedig bármennyi kaszát, küldünk számára balkezeseknek való kaszát.

Árak	65	70	75	80	85	90
darabonként	110	115	120	125	130	135

A Szentháromság kaszakövek ára 10 darabonként 360 lei. Ingyen csomagolás, szállítást! Minden községben keresünk egy megbízott embert, aki a rendelést összegyűjti és a Kaszatelepnél. — Minden darabért jóállást vállalunk és a megrendelést azonnal kicseréljük. Szétküldés az egész országba. Utánvétellel megrendelhető:

KASZATELEP Orasul-Neu (Avasujváros)

Județul Satu-Mare Szatmár megye

Kiadja a „Magyar Nép” kiadóbizottsága Minerva Rt. Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.)